

Bruksela, 24 listopada 2015 r.
(OR. en)

14441/15

EDUC 310
SOC 690
EMPL 449
JEUN 112

WYNIK PRAC

Od: Sekretariat Generalny Rady
Data: 23 listopada 2015 r.
Do: Delegacje

Nr poprz. dok.: 13860/15 EDUC 293 SOC 648 EMPL 426 JEUN 104

Dotyczy: Konkluzje Rady w sprawie ograniczania zjawiska wczesnego kończenia nauki i sprzyjania sukcesom szkolnym
– *Konkluzje Rady (23 listopada 2015 r.)*

Delegacje otrzymują w załączeniu konkluzje Rady w sprawie ograniczania zjawiska wczesnego kończenia nauki i sprzyjania sukcesom szkolnym, przyjęte przez Radę na 3428. posiedzeniu, które odbyło się w dniu 23 listopada 2015 r.

Konkluzje Rady w sprawie ograniczania zjawiska wczesnego kończenia nauki i sprzyjania sukcesom szkolnym

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

W KONTEKŚCIE

- Celu strategii „Europa 2020” w dziedzinie edukacji, którym jest zmniejszenie średniego europejskiego odsetka osób wczesnie kończących naukę¹ do poziomu poniżej 10% do roku 2020²,
- Konkluzji Rady z dnia 12 maja 2009 r. w sprawie strategicznych ram europejskiej współpracy w dziedzinie kształcenia i szkolenia („ET 2020”)³,
- Wspólnego sprawozdania Rady i Komisji z 2015 r. z wdrażania strategicznych ram europejskiej współpracy w dziedzinie kształcenia i szkolenia⁴,

UWZGLĘDNIAJĄC

- Zalecenie Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie⁵,
- Konkluzje Rady z dnia 11 maja 2010 r. w sprawie społecznego wymiaru kształcenia i szkolenia⁶,

¹ Odsetek osób w wieku od 18 do 24 lat z wykształceniem wyłącznie średnim pierwszego stopnia lub niższym, które nie uczestniczą w dalszym kształceniu ani szkoleniu (Eurostat / „Badanie siły roboczej – LFS”).

² EUCO 13/10, ZAŁĄCZNIK I, tiret czwarte (s.12).

³ Dz.U. C 119 z 28.5.2009, s. 2–10.

⁴ Dz.U. C, s. ...

⁵ Dz.U. L 394 z 30.12.2006, s. 10–18.

⁶ Dz.U. C 135 z 26.5.2010, s. 2–7.

- Konkluzje Rady w sprawie wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem: zagwarantujemy wszystkim dzieciom w UE dobry start w przyszłość⁷,
- Zalecenie Rady z 2011 r. w sprawie polityk na rzecz ograniczania zjawiska przedwczesnego kończenia nauki⁸, a zwłaszcza załączone do niego ramy polityki i sformułowany w nim apel do państw członkowskich o to, by zapewniły stworzenie do końca 2012 r. kompleksowych polityk w zakresie wczesnego kończenia nauki, na które powinny się składać środki zapobiegawcze, interwencyjne i kompensacyjne,
- Rezolucję Parlamentu Europejskiego z dnia 1 grudnia 2011 r. w sprawie przeciwdziałania zjawisku przedwczesnego kończenia nauki⁹,
- Zalecenie Rady z dnia 22 kwietnia 2013 r. w sprawie ustanowienia gwarancji dla młodzieży¹⁰,
- Deklarację paryską z dnia 17 marca 2015 r. w sprawie promowania – poprzez edukację – poczucia obywatelstwa oraz wspólnych wartości, jakimi są wolność, tolerancja i niedyskryminacja,

ORAZ W ŚWIETLE

- Zorganizowanego przez prezydencję luksemburską symposium *Na właściwej ścieżce – przeciwdziałanie zjawisku wczesnego kończenia nauki i sprzyjanie sukcesom szkolnym*, które odbyło się w Luksemburgu w dniach 9–10 lipca 2015 r. i zgromadziło – w celu prowadzenia dyskusji na ten jakże ważny temat – uczestników z całej UE zajmujących się kształtowaniem polityki, badaniami i działaniami praktycznymi,
- Zorganizowanej przez prezydencję luksemburską konferencji pt. *Różnorodność i wielojęzyczność we wczesnej edukacji i opiece nad dzieckiem*, która odbyła się w Luksemburgu w dniach 10–11 września 2015 r.,

⁷ Dz.U. C 175 z 15.6.2011, s. 8–10.

⁸ Dz.U. C 191 z 1.7.2011, s. 1–6.

⁹ Dz.U. C 165E z 11.6.2013, s. 7–19.

¹⁰ Dz.U. C 120 z 26.4.2013, s. 1–6.

- Sprawozdania końcowego z 2013 r. działającej w ramach „ET 2020” tematycznej grupy roboczej ds. zjawiska wczesnego kończenia nauki oraz przesłań politycznych z 2015 r. sformułowanych przez grupę roboczą ds. polityki oświatowej,
- Sprawozdania działającej w ramach „ET 2020” tematycznej grupy roboczej ds. wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem z 2014 r., w którym zaproponowano kluczowe zasady dla ram jakości w tej dziedzinie,

UWAŻA, ŻE

Półmetek realizacji strategii „Europa 2020” i strategicznych ram „ET 2020”, przypadający na cztery lata po przyjęciu przez Radę zalecenia w sprawie polityk na rzecz ograniczania zjawiska przedwczesnego kończenia nauki¹¹, to dobry moment na podsumowanie poczynionych dotąd postępów; pozwoli to dokonać przeglądu środków służących ograniczaniu tego zjawiska i sprzyjaniu sukcesom szkolnym wszystkich oraz wzmocnić i usprawnić te środki.

Od czasu przyjęcia zalecenia Rady w 2011 r. dopracowano i uzupełniono – w drodze partnerskiego uczenia się i wymiany sprawdzonych rozwiązań pomiędzy państwami członkowskimi, dzięki dalszym badaniom i szczegółowej analizie polityk przyjętych na szczeblu krajowym – wiele wcześniejszych ustaleń na temat wczesnego kończenia nauki. Wyznaczenie w strategii „Europa 2020” głównego celu w zakresie wczesnego kończenia nauki sprawiło, że przedmiotowa kwestia zajmuje poczesne miejsce w krajowych programach polityki i przyczynia się do promowania reform edukacyjnych.

Mimo że w ostatnich latach poczyniono znaczne postępy, jeśli chodzi o zmniejszanie odsetka osób wczesnie kończących naukę, ciągle jeszcze zbyt wielu uczniów wczesnie kończy naukę.¹² Nadal istnieją duże różnice, jeśli porównamy sytuację między państwami członkowskimi i wewnątrz poszczególnych państw członkowskich; w wielu państwach wciąż nie wdrożono kompleksowych strategii, o których mowa w zaleceniu Rady z 2011 r.

Z tego też względu UE i państwa członkowskie uznają potrzebę aktywnego dążenia do osiągnięcia – a tam gdzie to możliwe, nawet przekroczenia – celu wyznaczonego w strategii „Europa 2020”.

¹¹ Zjednoczone Królestwo głosowało przeciwko temu zaleceniu.

¹² Wg danych za 2014 r. 11,1% osób w wieku od 18 do 24 lat (czyli około 4,4 mln młodych ludzi) opuściło system kształcenia i szkolenia nie ukończywszy programu na poziomie szkoły średniej drugiego stopnia (Źródło: Eurostat (LFS), 2014 r.).

PODKREŚLA, ŻE

1. Wczesne kończenie nauki jest zazwyczaj spowodowane wieloma, często przeplatającymi się czynnikami osobistymi, społecznymi, ekonomicznymi, kulturowymi, edukacyjnymi i związanymi z płcią i z rodziną; wiąże się także z sytuacjami skumulowanych braków szans, które często mają źródło już we wczesnym dzieciństwie. Grupy o niskim statusie społeczno-ekonomicznym dotyka to w większym stopniu, a w przypadku niektórych grup wskaźniki wczesnego kończenia nauki są szczególnie niepokojące, na przykład wśród dzieci ze środowisk migranckich (w tym nowo przybyłych migrantów i dzieci urodzonych za granicą), dzieci romskich i dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych.
2. Również kształt i jakość systemów edukacji wywierają silny wpływ na uczestnictwo i wyniki uczniów, a pewne czynniki systemowe mogą negatywnie oddziaływać na postępy w nauce. Ponadto takie czynniki jak niekorzystna atmosfera w szkole, przemoc i nękanie, środowisko edukacyjne, w którym uczniowie nie czują się szanowani czy doceniani, nie zawsze najwłaściwsze metody i programy nauczania, niewystarczające wsparcie dla uczniów, brak edukacji na rzecz kariery zawodowej i poradnictwa zawodowego lub słaby kontakt nauczycieli z uczniami mogą się przyczynić do podjęcia przez ucznia decyzji o wczesnym zakończeniu nauki.
3. W coraz bardziej zróżnicowanym społeczeństwie pilnie potrzebne są integracyjne i skoordynowane reakcje ze strony interesariuszy zarówno ze środowisk edukacyjnych, jak pozaedukacyjnych, służące promowaniu takich wspólnych wartości jak tolerancja, wzajemny szacunek, równość szans i niedyskryminacja, a także wspieraniu integracji społecznej, porozumienia międzykulturowego i poczucia przynależności.

4. Dbanie o to, by każdy młody człowiek miał równy dostęp do dobrej jakościowo edukacji włączającej¹³ oraz mógł rozwinąć w pełni swój potencjał, niezależnie od czynników osobistych, związanych z rodziną lub płcią, statusu społeczno-ekonomicznego i doświadczeń życiowych, ma kluczowe znaczenie dla zapobiegania marginalizacji i wykluczeniu społecznemu oraz dla ograniczania ryzyka pojawiania się ekstremizmu i radykalizacji postaw.

5. Zdobywanie wykształcenia średniego drugiego stopnia lub ukończenie kształcenia i szkolenia zawodowego uznaje się zazwyczaj za minimum pozwalające z powodzeniem przejść z etapu edukacji do etapu zatrudnienia, a także zostać zakwalifikowanym do następnych etapów kształcenia i szkolenia. Z uwagi na to, że osoby wcześniej kończące kształcenie lub szkolenie są bardziej narażone na ryzyko bezrobocia, ubóstwa i wykluczenia społecznego, inwestycje we wspieranie osiągnięć edukacyjnych młodych ludzi mogą pomóc przerwać cykl deprawacji oraz przekazywania ubóstwa i nierówności z pokolenia na pokolenie.

¹³ Na potrzeby niniejszych konkluzji termin *edukacja włączająca* odnosi się do prawa wszystkich osób do dobrej jakościowo edukacji zaspakajającej podstawowe potrzeby w zakresie uczenia się i wzbogacającej życie uczących się.

Z NALEŻYTYM POSZANOWANIEM ZASADY POMOCNICZOŚCI ZWRACA SIĘ DO
PAŃSTW CZŁONKOWSKICH, BY STOSOWNIE DO SYTUACJI KRAJOWEJ

1. Aktywnie dążyły do realizacji zalecenia Rady z 2011 r. w sprawie polityk na rzecz ograniczania zjawiska przedwczesnego kończenia nauki, w szczególności poprzez:
 - a) kontynuowanie procesu opracowywania i wdrażania kompleksowych strategii – lub równoważnych zintegrowanych polityk obejmujących oparte na dowodach środki zapobiegawcze, interwencyjne i kompensacyjne – które będą się spójnie wpisywać w wysokiej jakości kształcenie i szkolenie, cieszyć stałym politycznym poparciem oraz kłaść nacisk na zapobieganie,
 - b) zapewnianie zaangażowanego udziału i długoterminowej współpracy interesariuszy z różnych stosownych obszarów (a zwłaszcza kształcenia i szkolenia, zatrudnienia, spraw gospodarczych, spraw społecznych, zdrowia, spraw mieszkaniowych, młodzieży, kultury i sportu) na wszystkich szczeblach i pomiędzy tymi szczeblami, w oparciu o jasno zdefiniowane role i obowiązki, z uwzględnieniem ścisłej koordynacji.

2. Równoległe z unijnym wskaźnikiem odnoszącym się do wczesnego kończenia nauki, zbadały możliwości stworzenia lub ulepszenia krajowych systemów gromadzenia danych, które regularnie zbierają w szerokim zakresie informacje¹⁴ dotyczące osób uczących się, zwłaszcza wczesnie kończących naukę i zagrożonych tym zjawiskiem. Takie systemy, obejmujące wszystkie poziomy i rodzaje kształcenia i szkolenia mogłyby, w pełnej zgodności z przepisami krajowymi dotyczącymi ochrony danych:
- a) umożliwiać regularne monitorowanie postępów edukacyjnych z myślą o wczesnym wykrywaniu i wskazywaniu osób uczących się, w przypadku których istnieje niebezpieczeństwo, że mogą wczesnie zakończyć naukę,
 - b) pomagać określić kryteria i wskaźniki odnoszące się do identyfikowania nierównych szans edukacyjnych,
 - c) pomagać rozumieć powody wczesnego kończenia nauki, w tym również poprzez zbieranie opinii osób uczących się,
 - d) sprzyjać dostępności danych i informacji na różnych szczeblach politycznych oraz ułatwiać ich wykorzystywanie przy ukierunkowywaniu i monitorowaniu polityki,
 - e) zapewniać podstawę rozwoju skutecznego poradnictwa i wsparcia w szkołach z myślą o zapobieganiu zjawisku wczesnego kończenia nauki, a także dalszych środków na rzecz młodych ludzi, którzy wczesnie zakończyli kształcenie i szkolenie.

¹⁴ Zbieranie *informacji w szerokim zakresie* oznacza w szczególności zdobycie większej wiedzy na temat:

- wieku, w którym dochodzi do zaprzestania uczestnictwa w kształceniu i szkoleniu;
- związku między wczesnym kończeniem nauki i absencją w szkole;
- uwarunkowania wczesnego kończenia nauki takimi czynnikami jak płeć, wyniki w nauce lub zdobyty poziom wykształcenia,
- sytuacji społeczno-ekonomicznej lub informacji pośrednich, np. informacji na temat miejsca zamieszkania;
- pochodzenia i/lub języka ojczystego osoby uczącej się.

3. W razie potrzeby rozważyły ustanowienie bardziej ambitnych krajowych celów w zakresie obniżenia odsetka osób wcześniej kończących naukę, szczególnie w przypadku, gdy te istniejące już zostały osiągnięte.
4. Zidentyfikowały szkoły lub środowiska lokalne, w których istnieje wysokie ryzyko występowania zjawiska wczesnego kończenia nauki i duże nierówności w zakresie szans edukacyjnych i które mogłyby korzystać z dodatkowego wsparcia lub dodatkowych środków.
5. Dalej prowadziły – w stosownych przypadkach – reformy systemów edukacji, uwzględniając cały zakres kształcenia i szkolenia, w tym uczenie się pozaformalne, i uznając rolę pracy z młodzieżą, z myślą o wzmocnieniu ciągłości strukturalnej, pedagogicznej, programowej i zawodowej, ułatwieniu przechodzenia pomiędzy różnymi etapami, uporaniu się z kwestią segregacji i nierówności w systemach edukacji oraz promowaniu środków wspierających postępy osób uczących się i ich osiągnięcia edukacyjne oraz motywujących ich do dokończenia nauki.
6. Zadbały o powszechny i równy dostęp, po przystępnych cenach, do wysokiej jakości wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem. Umiejętności poznawcze i pozapoznawcze, które dzieci rozwijają w trakcie wczesnej edukacji i opieki, mogą im pomóc osiągnąć pełny potencjał i mogą zapewnić im podstawy przydatne w dalszym życiu i osiągnięciu sukcesów w szkole. Struktury wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem powinny także zachęcać – z poszanowaniem różnorodności kulturowej i językowej – do skutecznego opanowania języka nauczania. Dla dalszego uczenia się i rozwoju dzieci kluczowe znaczenie ma rozwijanie poczucia przynależności oraz ustanowienie od najmłodszych lat relacji zapewniających poczucie bezpieczeństwa i opartych na zaufaniu.

7. W celu ograniczenia zjawiska wczesnego kończenia nauki zachęcały do stosowania na szczeblu lokalnym podejścia opartego na współpracy (całościowe podejście ogólnoszkolne), a także promowały takie podejście, poprzez:
- a) zapewnienie szkołom większego pola manewru co do zarządzania, kwestii programowych i metod pracy, w tym poprzez większą autonomię, której towarzyszyłaby faktyczna rozliczalność,
 - b) odpowiednie otwarte i przejrzyste mechanizmy zapewniania jakości oraz procesy planowania i usprawniania działania szkoły, ustanawiane i wdrażane przy aktywnym udziale całej społeczności szkolnej (liderów edukacyjnych, nauczycieli i pracowników niebędących nauczycielami, uczniów, rodziców i rodzin),
 - c) skuteczne partnerstwa i współpracę międzysektorową pomiędzy szkołami i interesariuszami zewnętrznymi, w tym różnorodnymi specjalistami, organizacjami pozarządowymi, przedsiębiorstwami, stowarzyszeniami, osobami pracującymi z młodzieżą, władzami i służbami lokalnymi oraz innymi przedstawicielami ogółu społeczeństwa zgodnie z uwarunkowaniami lokalnymi,
 - d) współpracę pomiędzy szkołami różnego rodzaju i poziomu zlokalizowanymi w tej samej okolicy, jak również tworzenie sieci kontaktów i wspólnot edukacyjnych skupiających specjalistów z różnych dziedzin na szczeblu regionalnym, krajowym i międzynarodowym, w celu promowania wymiany sprawdzonych rozwiązań,
 - e) doskonałość w zarządzaniu i kierowaniu szkołami, np. poprzez usprawnienie procedur rekrutacji i poprawę możliwości ustawicznego doskonalenia zawodowego dla liderów edukacyjnych,

- f) kulturę wsparcia i współpracy między uczniami, rodzicami, rodzinami i pracownikami szkoły, z myślą o większym identyfikowaniu się młodych ludzi z systemem szkolnym, zwiększeniu ich motywacji do nauki i zachęcaniu ich do włączania się w procesy wspólnego podejmowania decyzji,
- g) wspieranie szkół w docieraniu do wszystkich rodziców i rodzin w sposób wykraczający poza wymogi formalne dotyczące udziału oraz w budowaniu relacji opartych na wzajemnym zaufaniu i szacunku, tak by rodzice i rodziny czuli się mile widziani w szkole i mieli poczucie angażowania się w proces uczenia się swoich dzieci,
- h) mechanizmy wykrywania pierwszych oznak mniejszego zaangażowania, takich jak regularne nieobecności lub problemy z zachowaniem,
- i) ramy systematycznego wsparcia dla uczniów, w przypadku których istnieje niebezpieczeństwo, że mogą wcześniej zakończyć naukę, w tym mentoring, poradnictwo i wsparcie psychologiczne oraz możliwość dodatkowego wsparcia dla uczniów, których język ojczysty (języki ojczyste) nie jest (nie są) językiem (językami) nauczania,
- j) zapewnianie szerokiej gamy dostępnych zajęć pozaprogramowych i pozaszkolnych – na przykład sportowych, artystycznych, w zakresie wolontariatu lub pracy z młodzieżą – które mogą uzupełniać doświadczenie edukacyjne, a także zwiększyć zaangażowanie osób uczących się, ich motywację i poczucie przynależności.

8. Zachęcając do wysokich oczekiwań wobec wszystkich uczniów i promując dostęp do podstawowych umiejętności i wiedzy, które jak najlepiej wyposażą ich na przyszłość, zbadaly jednocześnie potencjał bardziej zindywidualizowanych, zorientowanych na uczniów form nauczania i uczenia się, w tym z wykorzystaniem zasobów cyfrowych, a także wykorzystywanie różnych metod oceny, takich jak ocena kształtująca¹⁵.
9. Zadbały – z poszanowaniem z autonomii instytucjonalnej – o to, by kształcenie nauczycieli i ustawiczne doskonalenie zawodowe wyposażało nauczycieli, szkoleniowców, liderów edukacyjnych, specjalistów w dziedzinie wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem i innych pracowników w umiejętności, kompetencje i wiedzę ogólną niezbędne do rozumienia i zajmowania się nierównymi szansami edukacyjnymi i ewentualnymi czynnikami ryzyka, które mogą prowadzić do zmniejszenia zaangażowania lub wczesnego zakończenia nauki. Takie umiejętności, kompetencje i wiedza mogłyby obejmować następujące kwestie: strategie zarządzania klasą i różnorodnością, budowanie stosunków międzyludzkich, rozwiązywanie konfliktów, techniki zapobiegania nękanii oraz edukacja na rzecz kariery zawodowej i poradnictwo zawodowe.
10. Zadbały o to, by edukacja na rzecz kariery zawodowej i poradnictwo zawodowe, elastyczniejsze ścieżki oraz wysokiej jakości kształcenie i szkolenie zawodowe i szkolenie równoważne z kształceniem ogólnym były dostępne dla wszystkich osób uczących się.
11. Zapewniły wszystkim młodym ludziom, którzy wcześniej zakończyli naukę, dostęp do systemów „drugiej szansy” charakteryzujących się wysoką jakością oraz do innych możliwości ponownego włączania się w edukację głównego nurtu, a także zadbały o to, by wiedza, umiejętności i kompetencje nabyte w ten sposób, w tym również poprzez uczenie się pozaformalne i nieformalne, były walidowane zgodnie z zaleceniem Rady z 2012 r.¹⁶

¹⁵ Na potrzeby niniejszych konkluzji termin *ocena kształtująca* odnosi się do środków wykorzystywanych do dokładnego zidentyfikowania potrzeb osób uczących się i do przekazywania terminowych i stałych informacji zwrotnych w ramach procesu uczenia się.

¹⁶ Dz.U. C 398 z 22.12.2012, s. 1–5.

ZWRACA SIĘ DO PAŃSTW CZŁONKOWSKICH I KOMISJI, BY

1. W maksymalnym stopniu wykorzystywały możliwości dostępne na mocy strategicznych ram „ET 2020” i w drodze otwartej metody koordynacji, w tym możliwość wzmocnienia partnerskiego uczenia się oraz, w razie potrzeby, zawierania umów na badania i opracowania, tak aby wzmocnić kształtowanie polityki na podstawie dowodów oraz rozwinąć i rozpowszechnić przykłady udanych praktycznych rozwiązań w zakresie tej polityki.
2. Wykorzystywały możliwości finansowania dostępne w ramach takich unijnych instrumentów, jak program Erasmus+, Europejski Fundusz Społeczny i Europejski Fundusz na rzecz Inwestycji Strategicznych¹⁷, aby wspierać środki służące ograniczeniu zjawiska wczesnego kończenia nauki w ramach kompleksowych polityk i promowaniu współpracy w szkołach i w ich otoczeniu.
3. Dalej wskazywały, poprzez badania i partnerskie uczenie się, przykłady najskuteczniejszych rozwiązań w zakresie współpracy w szkołach i na szczeblu lokalnym, które mają na celu złagodzenie nierównych szans edukacyjnych, ograniczenie zjawiska wczesnego kończenia nauki oraz zapewnienie bardziej włączającej edukacji. Zapewniły szerokie rozpowszechnianie tego rodzaju skutecznych rozwiązań wśród szkolnych praktyków i interesariuszy, w szczególności przez społeczność eTwinning i portal School Education Gateway.

¹⁷ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/1017 z dnia 25 czerwca 2015 r. w sprawie Europejskiego Funduszu na rzecz Inwestycji Strategicznych, Europejskiego Centrum Doradztwa Inwestycyjnego i Europejskiego Portalu Projektów Inwestycyjnych oraz zmieniającego rozporządzenia (UE) nr 1291/2013 i (UE) nr 1316/2013 [Dz.U. L 169 z 1.7.2015, s. 1–38].

ZWRACA SIĘ DO KOMISJI, BY

1. Nadal śledziła rozwój sytuacji w państwach członkowskich i rozpowszechniała informacje na ten temat, a także składała okresowe sprawozdania z postępów w realizacji celu sformułowanego w strategii „Europa 2020” i z wdrażania przez państwa członkowskie strategii lub równoważnych zintegrowanych polityk w zakresie wczesnego kończenia nauki – w ramach europejskiego semestru i rozwiązań sprawozdawczych stosowanych w kontekście „ET 2020”, w tym za pomocą Monitora Kształcenia i Szkolenia.
2. Dalej rozwijała współpracę z badaczami, państwami członkowskimi, odpowiednimi interesariuszami, sieciami i organizacjami w celu wspierania wdrażania krajowej i unijnej polityki w zakresie wczesnego kończenia nauki.
3. Zacieśniała współpracę w tej dziedzinie z odpowiednimi organizacjami międzynarodowymi, takimi jak OECD, w porozumieniu z państwami członkowskimi.
4. Przypominała o znaczeniu skupienia się w kontekście planowanego przeglądu okresowego programu Erasmus+ na edukacji włączającej i na ograniczaniu zjawiska wczesnego kończenia nauki.